

NOORD-BRABANDER.

Dingsdag, 19 December.

DICERE VERBUM QUID VETAT?
ROBATUS.

Dit blad verschijnt driemaal per week, en wel Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. De prijs van hetzelfde is f 3.00, per drie maanden; franco tot aan het naaste postkantoor f 3.50. Advertentien worden tegen betaling van 15 cents per regel, en diegenen, welke geene 5 regels belopen, tegen 75 cents geplaatst. Behalve voor iedere Advertentie 35 cents voor aan het Rijk verschuldigde Zegelregten; de Advertentien, Bekendmakingen en andere Stukken, behooren op ongezegeld papier, franco te worden ingezonden aan het Bureau van den Noord-Brabander, te s Hertogenbosch.

D U I T S C H L A N D.

FRANKFORT, den 15 December.

Volgens de laatste telling, heeft Weenen 331,500 inwoners, van welke 280,000 tot de voorsteden behooren. Van het mannelijke geslacht zijn er 161,000; van het vrouwelijke geslacht 173,000. Nog heeft alzoo het vrouwelijke geslacht de meerderheid van 12,000 zielen; deze vermindert evenwel allengs; in 1834 bedroeg dezelve nog 20,000.

Men meldt uit Kiel, in Hanover, aan wiens universiteit de heer *Dahlmann* vroeger lessen gaf, dat een aan professoren, ambtenaren en burgers uit die plaats, den 29 November, aan de zeven Göttingsche professoren een adres opgezonden hebben, waarin zij die heeren hunnen bijval en dank betuigen. Binnen den tijd van 24 uren was het adres door 70 mannen uit alle standen getekend, en slechts de wensch om elke vertraging in de afzending te verhoeden, verhinderde de uitdrukking eener tweemaal zoo sterke deelneming.

Op de oude bibliotheek van Upsala, in Zweden, staan nog steeds de geheimzinnige ijzeren kisten, welke *Gustaf III* nagelaten heeft. Het tijdstip later, bij 's Konings testament bepaalde opening, valt dit jaar in, en men verwacht van haren inhoud belangrijke ophelderingen nopens de toenmalige nog niet eenen sluiting bekende voorvallen.

E N G E L A N D.

LONDEN den 16 December

Maandag heeft de Koningin eene court gehouden, in welke de Nieuwe turkse gezant, *Sarim-effendi*, zijne eerste audientie bij haar gehad heeft. Daarna woonde H. M. eene zitting van den Geheimen Raad bij.

Dien dag is in de beide Huizen eene koninklijke hoedschap gelezen, bij welke de Koningin het Parlement aanbeveelt zoodanige maatregelen, ter verdere voorziening in het inkomen van Hoogserzeller moeder, de hertogin van *Kent*, te nemen, als haar hooge rang en meerdere nabijheid aan den troon schijnen te vorderen, en den volgenden dag, heeft de eerste minister *Melbourne* aan de Lords en de Kanselier van den Exchequer aan de Gemeenten, nadere ophelderingen omtrent het doel dezer hoedschap gegeven. De Regering verlangde namelijk, dat het jaarlijksch inkomen der genoemde Vorstin, hetwelk thans twee en twintig duizend ponden sterling bedraagt, met nog acht duizend ponden zou vermeerderd worden.

Van den kant der Conservatieve Oppositie zijn geene bedenkingen tegen het beantwoorden dezer hoedschap gemaakt, zelfs heeft de hertog van *Wellington* hooft lof aan de verdiensten der Hertogin-Weduwe toegezwaaid. De Radicalen schenen meer bezwaar in het inwilligen der gevraagde som te vinden, gelijk inzonderheid uit de redenering van lord *Brougham* bij de Lords en van de heeren *Rams* en *Wyndham* in het Lagerhuis bleek, welke laatste onder anderen opmerkte dat de Hertogin, naar zijne meening, thans minder dan vroeger behoefde, dewijl de opvoeding harer koninklijke Dochters, die jaarlijks zesduizend ponden vereischte, voltooid was. — Beide Huizen hebben, ten slotte, tot een antwoord in den zin der hoedschap besloten, doch de Gemeenten zullen nader over de bepaling daarvan moeten beslissen.

In het Lagerhuis heeft de heer *Borthwick* zich het lot der ongeveer vijftig Spaansche Carlisten aangehouden, welke in Portugal krijgsgevangen zijn en, naar men verhaalt, in de gevangnissen van Lissabon zeer wreed behandeld worden. Op zijn verzoek zullen de papieren, tot deze zaak betrekkelijk, aan het Huis worden overgelegd.

Door den heer *Fielden* is een verzoekschrift van talrijke werkers in Manchester, ondersteund, welke om verhooging hunner werkloosheidsregeling, zonder welke zij vreesen, met hunne huisgezinnen tot armoede te zullen vervallen.

Rij de behandeling der wet op de municipale corporatien in Ierland heeft sir *G. Sinclair* zich beklagd, dat de Ministers thans geen werk van de belangen der Iersche kerk schenen te maken, en dat de voordragt eener wet op dat onderwerp gedurig werd verschoven, waarop lord *J. Russel* beloofd heeft, na de kers-vacantie, een ontwerp dienaangaande te zullen inbrengen.

— Lord *Mulgrave* is den 8 uit Londen te Dublin teruggekeerd. De regering geeft noodig geacht de militaire magt in het Iersche graafschap *Tipperary* beduidend te versterken, ten gevolge der toenemende onrust welke aldaar heerscht.

— Volgens de Lissabonsche brieven, tot den 5 dezer, waren de aangewende pogingen der ultra-oppositie, om den finantieminister *Joao de Oliveira* tot het nederleggen van dien post te bewegen, tot op dien tijd vruchteloos gebleven. De Cortes hadden geraadpleegd over een voorstel van den heer *de Vasconcellos*, om papieren geld, ten bedrage van twaalf duizend contos de reis, uit te geven en om te reeds zeer zware regten op den bewerkten tabak nog te verhoogen; doch de nadere behandeling dezer voorstellen was verschoven, en men dacht dat zij veel tegenkanting ondervinden zouden.

F R A N K R I J K.

PARIS, den 16 December.

Het s'rijt, wegens het ontdekken van een nieuw komplot, wordt door den Minister bevestigd, dat de persoon *Louis Hubert* (gearrestieerd van April) te Boulogne is in hechtenis genomen dat hij beschuldigd wordt van het ontwerp te hebben gevormd tot eene aansluiting tegen 's Konings leven door middel eener machine-infernale, waarvan hij de plantekening in Engeland had doen vervaardigen. Zijne briefwissels, door de toezichters te Boulogne onderzocht, in welke die plantekening gevonden werd, heeft de oplettendheid der Fransche autoriteiten gaande gemaakt. Overigens schijnt deze man den tijd niet gehad te hebben om de voorbereidselen ter uitvoering van zijn ontwerp merklijk voort te zetten; want tot dus verre weet men niet, dat de machine infernale nog anders dan op het papier bestond. *Hubert*, zegt men, kwam in Frankrijk terug om eenen werkman te zoeken, die de vervaardiging der machine zoude willen op zich nemen. De talrijke navorschingen, dezer dagen door de politie gedaan, hadden tot doel, zich te verzekeren of deze machine al dan niet bereids vervaardigd was.

De persoon *Hubert* had reeds tijdens het komplot van *Neuilly* enige verdenking op zich gelopen, en de politie had hem geen oogenblik uit het oog verloren, zoo dat zij de meeste personen kende, met welke hij te Parijs briefwisseling hield. Daardoor heeft de politie onderzoek kunnen doen vóór dat de vermoedelijke medeplichtigen van *Hubert* den tijd gehad hadden, te vernemen dat het komplot ontdekt was.

Het getal der eergisteren avond in hechtenis genomen personen bedroeg reeds ongeveer 30, onder welke 18 man of meer regtstreeks in de zaak van *Hubert* betrokken zijn. De overige arrestatien hebben meer betrekking tot de uitgaven van den *Moniteur Republicain*, want de politie is, nog in het onderzoek of de verschijning van dit dagblad al dan niet in betrekking staat met het ontdekte komplot.

De nasporingen der politie duren hedert morgen voort; zij heeft, zegt men, een aanzienlijk getal exemplaren van den *Moniteur Republicain* gevonden en in beslag genomen.

Overigens schijnt deze zaak de politie op alle punten te hebben in beweging gebracht. Er zijn, zegt men, politie-agenten naar Nantes, Bordeaux en Toulouse afgevaardigd. Het is echter niet waarschijnlijk, dat het komplot van *Hubert* zoo verre uitgebreide vertakkingen hebbe.

Wij vernemen, dat een hooger bevel der politie gisteren morgen met verscheiden andere politie-beambten naar Londen is vertrokken, met oogmerk om vanopgehoorden personen die van het komplot

plot kennis droegen, of die de planteekening der machine hebben vervaardigd; inlichtingen in te winnen.

Wij zullen ons onthouden in wijdloopige aanmerkingen te treden nopens de gevolgen van deze nieuwe zamenzwering, welke ongelukkig eenen geamnestieerden van April tot aanlegger had. Het ministerie Avondblad erkent, wel is waar, dat de persoon *Hubert* behoorde tot het kleine getal der begenadigden, die ongevoelig zijn gebleven voor eene daad van goedertierendheid, welke door het meerendeel der veroordeelden met erkentelijkheid is vernomen; maar wij zien dat verscheiden andere nieuwsbladen, die sinds kort het kabinet van 15 April ondersteunen, doch geruimen tijd den doctrinären getrouw zijn gebleven, zich van deze daadzaak reeds beginnen te bedienen om aan te dringen dat men tot het stelsel van onverbiddelijkheid terugkeere. Het stelsel van goedertierendheid en vergiffenisschenking kan eenige onbuigzame zielen ontmoeten, die door de amnestie weinig getroffen zijn, maar het heeft de uitwerking gehad, die door een iegelijk daarvan werd verwacht, vermits het meerendeel van de vijanden der regering daardoor zijn ontwaepend. Wij hebben het altijd gezegd, de amnestie zal de onverbeterbare vijanden van de dynastie doen kennen, en jegens deze moet de wet zich onverbiddelijk betoonen, omdat zij zich andermaal aan zamenzwering overgeven.

Post Scriptum. *Louis Hubert* is 46 jaar oud, en had te Parijs als leer-looijersgezel gearbeid. Hij is geen der April-geamnestieerden, maar was wegens het *Neuilly*-komplot tot 5 jaren detentie veroordeeld en voor 10 jaren onder politie-toezigt gesteld.

De *Gazette des Tribunaux* geeft de namen op van de personen die in verzekerde bewaring zijn genomen, het zijn: zekere geneesheer *Brouod*, bij wien men wapentuig en vele papieren heeft in beslag genomen; een handelbediende *Giraud* uit Savoyje, een Engelsch schoenmaker *Cloupell*, een werktuigkundige *Schloub* geheeten, en eindelijk zekere Mlle. *Growalle*, die zich vroeger door hare overdrevene staatkundige gevoelens onderscheiden heeft, en door wie in den tijd bloemen op de graven van *Morey* en *Pepin* werden gestrooid. Men had bij haar belangrijke papieren in beslag genomen; onder anderen, een brief van nog versche dagteekening door *Hubert*, haar uit Boulogne geschreven, waarin hij haar zijne geldverlegenheid te kennen gaf, die hem belette naar Parijs te komen, ja zelfs zijne rekening in het logement te betalen, indien zij hem niet ter hulp kwam. Ten aanzien van *Hubert* heringert men zich, dat hij zich tijdens den aanslag van *Neuilly*, steeds door zijne hevige onbeschofte taal onderscheidde, en zich daardoor bij de instructie reeds een jaar gevangenis op den hals haalde; bij de debatten antwoordde hij slechts met scheldwoorden en bedreigingen, waardoor de president der assisen genoodzaakt was hem te verwijderen en in zijn afwezen het vonnis uit te spreken.

De toestand van den Hertog van *Nemours* is voldoende; het breukverband is vernieuwd geworden, en is daarbij erkend dat de herstelling volkomen zal zijn.

De schilder *Honore Fernet* is te Parijs teruggekomen van Constantine de studien en teekeningen medebrengende die hem moeten dienen voor de compositie der schilderijen waarmede hij belast is.

De Abbe *Lacordaire*, die achttien maanden geleden naar Rome vertrokken was, om zich aldaar aan de studie over te geven, is in Frankrijk terug; thans predikt hij te Metz, en heeft in de Cathedrale Kerk, op den eersten Zondag van den Advent, in tegenwoordigheid van eene talrijke menigte, waaronder vele geleerde mannen, gepredikt. Het Kapittel der Collegiale kerk van Aken en de Geestelijkheid der Stad van het Aartsbisdom Kapittel van Keulen eene Circulaire ontvangen hebbende, waarin gemeld wordt, dat Mgr. de Aartsbisdom met zijn Bisdome voor zeer gewichtige redenen verwoerd is; hebben de Eerwaarde Heeren Pastoors daarop ten antwoord gegeven, dat zij die beweegredenen niet kennen en dat alles wat zij wisten hierop neerkwam, dat Mgr. de Aartsbisdom zoo in de Hermesiaansche zaken, als in de gemengde huwelijken en, in alles, de pligten van eenen goeden herder vervuld had. Bij gevolg smeeken zij het Kapittel om, indien hetzelfde verborgene beweegredenen nopens het vervoeren van den Aartsbisdom bekend zijn, die aan hun welte willen mededeelen. (Ami).

De volgende telegraphische depeche is omtrent Spanje bekend gemaakt:

Batjonne, 8 December.

Espartaco is den 4den met negen bataillons van Pampeluna naar den Ebro vertrokken.

De generaal *Ullibarri* is te Pampeluna gebleven; eene zijner brigaden is te Ilros.

De bijzondere berigten uit Batjonne zijn nog van een dag later, van den 9den namelijk. Zij melden, dat de beweging van *Espartaco* voor eenige dagen in de richting van Valcarlos niets was dan

eene loutere verkenning; dat die generaal sedert afgezien had alle verdere poging om de linie van Valcarlos te herstellen, daarop, ten einde Pampeluna van het noodige te voorzien, in de richting van de Ribera was getrokken. — Don *Carlos* bevond zich den 6den nog te Amurrio. *Garcia* had maatregelen genomen om Estella te dekken.

— Volgens sommige dagbladen zou de Koning van Pruisen, de kroon moede zijnde, op het punt staan om van dezelve afstand te doen.

N E D E R L A N D E N

's HERTOGENBOSCH, den 18 December.

Burgemeester en Wethouders dezer Stad, noodigen de houders van Obligatiën van Stads gevestigde schuld uit, om, des verkiezende, dezelve voor zoo verre er fondsen disponibel zijn, aan opgemelde Stad af te staan en wel tegen 2½ pCt. ad 60; die tegen 3½ ad 70, en die tegen 3½ pCt ad 80 ten honderd der nominale waarde.

In de zitting van de tweede kamer der Staten-Generaal van vrijdag heeft de centrale afdeeling verslag gedaan nopens de ontwerpen van wet, betrekkelijk de militie en de woelingen, weswege de beraadslagingen in deze week zullen worden gehouden. Vervolgens hebben in het bijzijn van Hunne Exc. de Ministers van Financien, van binnen- en van buitenlandsche zaken, alsmede van justitie, de beraadslagingen over de begrotingswetten voor den jaren 1838 een aanvang genomen. De heeren *de Bordes*, *Verwey-Méjan*, *Luzac*, *Roell*, *Vyfhuis*, *Backer*, *Romme*, *Hoofst*, *van Nagell*, *op den Hooff*, *Schimmelpenninck*, *van Alphen* en *Repelaer*, hebben daarop achtereenvolgens het woord gevoerd. De meeste dezer leden hebben groote zwaarigheid in de aanneming der ontwerpen gezien. Zij voordeden voornamelijk daartegen aan, dat niet alle uitgaven op de begrooting voorkwamen; dat men niet vooringing met het invoeren van noodzakelijke bezuinigingen; dat slands financien geenszins toelieten tot om eene vermindering van lasten over te gaan; dat, onder anderen, de dotatie van f 2,500,000, ten behoeve van het Amortisatie-Syndicaat onder de afnemende uitkomsten waren enz. Te dezer gelegenheid hebben vele leden aangedrongen op de beslissing der zaken met België, op de herziening der grondwet en andere wetten, op de spoedige invoering der regterlijke magt, op de spoedige daarstelling der ijzerbanen, op de herziening van ons muntstelsel, enz. De heer *Luzac* heeft voorts verlangd, dat de regering, ten aanzien der gescheidenen, een anderen weg mogt bewandelen; hij meende, dat de grondwettelijke bepalingen nopens de eerediensten in een midden zin moesten worden uitgelegd, en geloofde tevens dat, wanneer men hen den vrijen teugel zou laten, zij van zelve in het niet zouden verzinken, terwijl de thans genomen wordende maatregelen geenszins de bestaande spanning zouden doen ophouden. De heer *Hooff* die bepaaldelijk ten voordeele van de begrotingswetten sprak, werd kortelijk over onzen staatkundigen toestand uit en geloofde dat, hoewel zeer de volharding het land duur te staan kwam, het betoonen van toegevendheid onze politieke gesteldheid niet zou verbeteren.

— In de zitting van de tweede kamer der Staten Generaal van zaterdag den 16 dezer die tot laat in den namiddag heeft voortgeduurd, zijn al de grootings wetten aangenomen, te weten die omtrent de uitgaven met 29 tegen 21 stemmen die omtrent de middelen met 30 tegen 20 stemmen, die omtrent den inkoop en aflossing van schuld met algemeene stemmen en die omtrent de grootlijksstelling van het kolengruis met de grove maatkolon met 44 tegen 6 stemmen.

— Men meldt uit 's Gravenhage den 14 December.

De raad van gratie is gepasseerden zaterdag, onder voorzitterschap van Z. M. den Koning, vergaderd geweest. Door Hoogsteden zelve zijn de personen van *G. Michel* en *Pieter Brewr*, de eerste veroordeeld wegens moedermoord en de tweede wegens moedwilligen manslag, van de doodstraf vrijgesteld en tot andere straffen veroordeeld; terwijl het verzoek om gratie van *E. Koster*, verbuurd wegens vadermoord, is gewezen van de hand.

— Dezer dagen is van de werf te Fijenoord, behoorende aan de Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij te water gefragt eene verrekening van dezelve maatschappij grootendeels van ijzerbouwde stoomboot, bestemd tot het vervoeren van passagiers en oederen tusschen Rotterdam en Keulen, en is aldaar de kiel gelegd van eene andere stoomboot, mede voor dezelfde vaart bestemd, welke geheel van ijzer zal worden gebouwd.

Wij Proost, Deken en Kanunnikken kapitulair der Metropolitan kerk van Keulen, aan de Eerwaardige en beminde in Jesus Christus, Kapittel der Collegiale kerk van Aken, aan de Dekens, Pastoors en geheel de Geestelijkheid der Aartsdiocese van Keulen, zaligheid in den Heer!

Onze zeer Eerwaardige Aartsbisschop Clemens August, Baron Droste zu Visschering, is, om gewichtige redenen (*gravissimis ex causis*), verre van zijn Bisdom gevoerd (*Abductus*), en verhinderd om zijne Kerk te besturen; diensvolgens, aangezien de Aartsbisschoppelijke Zetel, om zoo te zeggen, is vacerende (*quasi vacat*); volgens den regel in het kanonieke regt vastgesteld in *cap. Si episcopus. 3 de supplendâ neglig. Prælat. (1. 8.)* moet het Kapittel de Diocese administreren in het geestelijk en tijdelijk opzigt, alsof de Zetel, door overlijden vacant was.

Wij verwittigen u dus, door deze, dat wij heden de administratie in handen hebben genomen en wij bevelen; dat gij u bij briefven tot ons zult wenden, betrekkelijk alle kerkelijke zaken, die gij te behandelen zult hebben, tot dat men andere maatregelen zal hebben genomen, overeenkomstig het kanonieke regt.

Wij zullen aan den Apostolischen Stoel, die zoo veel belang heeft in het voorzien van de behoefte der Kerken, een uitgebreid en naauwkeurig verslag van de geheele zaak geven, als ook van den tegenwoordigen staat des Aartsbisdoms, zoo als betamelijk en doot het kapittel vastgesteld is; en wij zullen denzelven ootmoedig smeecken, om in onze zaak te voorzien, en te bevelen, wat hem zal behagen. Wij zullen spoedig de Apostolische decreten ontvangen, en wij vermanen u in den Heer, zeer geliefde Broeders! dit even als wij, rustig en met vertrouwen af te wachten en om de liefde Gods zorg te dragen, door uwe voorzichtigheid en nadenken, dat noch de Kerk, noch de openbare zaken eenigerlei nadeel lijden, noch dat de geest der geloovigen opgeroid, of ontrust worde.

Keulen den 21 November 1837.

In naam van het Kapittel,

De Proost KAREL ADELBERT BARON DE BELJER
Vicaris-Generaal in Pontificalibus.
(Katholieke Nederlandsche Stemmen).

BREDA den 12 December 1837.

Aan de relatie van den Noord-Brabander.

Heden is dan het nieuwe kerkgebouw ten gebuik der Roomsche Katholieke gemeente de Nieuwstraat binnen deze stad door zijne Doorluchtige Hoogwaardigheid den Bisschop van Curium ingewijd geworden. Nadat zijn Hoog Eerwaarde gepasseerde Zaterdag den 9 dezer door de heeren H. R. Ingelbouds en Mr. Mastboom, door het kerkbestuur gecommiteerd tot aan den Moerdijk was te gemoet gereden, en wijders de maaltijd bij den Eerwaarden heer Mangelars, Pastoor te Terheijden, waar zijn Hoog Eerwaarde door den Administrator Apostolicus den Hoog Eerw. heer J. van Hooijdonk, den heer Pastoor der Nieuwstraatsche gemeente, den Eerwaarden heer A. Leenaars en de overige leden uit het kerkbestuur werd opgewacht, het middagmaal genomen had, is Mgr. H. Zaterdag omtrent acht ure des avonds binnen deze stad aangekomen, en aan de Pastorij van de Nieuwstraat afgeslapt. Reeds bij eene stille mis, welke door zijn Hoog Eerwaarden den volgenden zondag in de oude Nieuwstraatsche kerk werd gecelebreerd, was de vreugde op elk gelaat zichtbaar en de oude kerk te klein, om de toegewijde menigte te bevatten; na het eindigen dezer mis, heeft zijn Hoog Eerwaarde nog de hoogmis van dien dag bijgewoond, en is na het middagmaal bij den Pastoor den Eerwaarden heer A. Leenaars gebruikt te hebben, vergezeld met den Hoog Eerwaarden heer J. van Hooijdonk naar het seminarie te Hoeven vertrokken; waar alle luster was bijgezet om Mgr. op eene waardige wijze te ontfangen; des anderendaags is zijn Hoog Eerwaarde van de Hoeven wederom binnen deze stad aangekomen, en bragt nog dien avond alles in gereedheid om den volgenden morgen met de plegtigheid vroegtijdig te kunnen beginnen.

Reeds des morgens ten half acht ure van voorleden dingsdag nam de plegtigheid een aanvang; bij de hoofd-kerkdeur, waar zijn Hoog Eerwaarde omringd van eene talrijke Priesterschaar, de eerste gebeden hemelwaarts, opzondt, om alzoo dit nieuwe gebouw zijne eigenlijke bestemming te geven. — Talrijk was de zamengevloede menigte. — Smaakvol was het kerkgebouw, dat op zich zelve allerprachtigst is, versierd; boven het hoofd-altaar was een sierlijke troon ingerigt, waar boven onder meer andere jaarschriften en spreuken, deze uit de schrift genomen tekst te lezen stont, *TRINUS DEUS IN SÆCULUM SÆCULI*; waar nevens de bisschoppelijke troon geplaatst was — Onder de plegtigheid werd door den Bisschop eene treffende rede gehouden, waar bij de mildadigheid

werd opgewekt, en den gemeentenaren alle lof voor hunne milde bijdragen is toegezwaard niet alleen, maar zij er zich op beroemen mochten, zulk een prachtig gebouw op eige kosten, zonder bijdragen van elders te hebben daargesteld. — Ook onder de bisschoppelijke mis is door den eerw. heer A. van Boemalen Pastoor te Lepelstraat eene allezins toepasselijke preek gehouden.

Naar afloop der plegtigheid, hetwelk ordelijk geschiedde, was in het Roomsche weeshuis, een diner geneed gemaakt, waar op mede de burgerlijke en militaire autoriteiten zijn genoodigd geweest; Mgr. heeft ook wel voor een oogenblik de weeskinderen willen zien; van welke het weesmeisje Cornelia Sasse dese toespraak aan den Opperherder rigtte. — *Monseigneur!* de kinderen van dit huis verheugen zich innig bij uwe intrade binnen hetzelfde; wij missen het dierbaarste op aarde; onze ouders ja zijn van ons weggerukt; maar hoe gelukkig zijn wij niet, tot eene godsdienst te behooren, welke niet dan liefde ademt. — het is deze, welke bij eenen vroegtijdigen dood van eenen zorgenden vader en eene tederhartige moeder ons in hare heerlijke instellingen heeft doen opnemen; het is dezelfde liefde, die Uw Hoog Eerwaarde er toe heeft kunnen brengen, om, ons nederige weezen, verlaten kinderen, ach zeg ik dit niet, want God is der weezen Vader, met dit bezoek te vereeren. —

„Gedenk steeds onzer, bidden wij U, Monseigneur! in Uw vermogend gebed; wij dankbare kinderen, wij zullen altijd aan dit bezoek en aan Uw Hoog Eerwaarden blijven gedenken.”

Zijn Hoog Eerwaarde zegende de kinderen; en zoo mochten dan ook die ouderlooze spruiten nog eenigen troost en zegen van die zelfde handen ontvangen, die maar eenige uren te voren eenen prachtigen tempel aan het Opperwezen hadden toegewijd.

OPEBOWEN VAN NIEUWE KERKEN IN HET BISDOM VAN GENT.

In vorige nummers hebben wij melding gemaakt van de nieuw aangelegde kerken in het bisdom van Brugge en Namen, thans zullen wij een nader overzicht geven van de nieuwe kerken in het bisdom van Gent.

De bisschoppelijke stad Gent heeft seder korten tijd twee nieuwe kerken bekomen, die zeer schoon zijn, te weten de kerk van de H. Coleta, bij het klooster der arme Clarissen en der *Visitatis*, bij het klooster der zusters van de *Heilige Beate*; zijn door een en denzelfden bouwmeester, den heer van der Capelle gebouwd en door Mgr. omtrent Zaterdag den 12 dezer 1837 ingezegend. Ook heeft de inzegening der kerk van den H. Macarius, bij de oude citadel, plaats gehad. De herstellingen en onderscheidene ornamenten hebben ongeveer twintig duizend franken gekost. Dit gebouw, hetwelk vroeger tot een onbruikbaar magazijn had verstrekt is nu deszelfs vorige bestemming terug gegeven. Eene zeer uitgestrekte kapel is korten tijd geleden bij het gesticht voor zinnelooze vrouwen, hetwelk door de Zusters van Liefde bestuurd wordt, alsmede bij het klooster der zwarte Zusters en nog een ander klooster voor Zusters opgerigt; doch deze drie kapellen zijn voor het publiek niet open en dienen alleen voor de personen aan die onderscheidene instituten verbonden. De Paters Jesuiten hebben de oude kerk der abdij van Oostecloo hersteld en voor het inwendige bijna geheel vernieuwd. Deze is klein doch zeer fraai en gemakkelijk. De *Theresianen* die een klein gedeelte hunner oude bezittingen ingenomen hadden, hebben eene kapel aangelegd, die tot honderd vijftig personen is ingerigt. Al die katholieken, zijn door aalmoesen der geloovigen en bijdragen van godvruchtige personen gedaan. De gemeente, de provincie noch de staat hebben hieraan eenig deel genomen.

Astene. Deze parochie had eene kleine en botwvallige kerk; thans bezit dezelve eene geheel nieuwe met drie banken naar den heden daagschen smaak, welke den 26 Maart 1836 is ingezegend. De fabriek der kerk had de veelalge goederen, welk dezelve bezat, verkocht. De provincie heeft 6000 franken en de staat dezelve som gegeven; de andere kosten zijn uit particuliere giften getanden en bedragen 31,000 franken, zonder den handarbeid van vele parochianen te rekenen, die gratis gewerkt hebben. Eene Dame heeft meer dan 3000 franken bijgedragen en deze kerk wordt door de zorgen van den eerwaarden heer Pastoor der gemeente, die geene moeite spaart om het gebouw in orde te brengen, op een gepaste wijze van ornamenten voorzien.

Auweghem. In 1834 is eene tweede zijbeuk aangebouwd, vermits de kerk voor de bevolking te klein was.

Audenaerde. Aan de hoofdkerk der stad, toegewijd aan de H. Walburgis ontbrak een sacristij; thans is er een in gotischen stijl aangebouwd in overeenstemming met de kerk. Deze aanbouw heeft veel moeite en tijd gekost, vermits de fabriek daarvan alleen de kosten heeft moeten dragen.

Baerte. De kerk dezer parochie, thans voor het burgerlijke me

de gemeente Tronehemmes vereenigd, was veel te klein. In 1833 zijn twee zijbeuken daaraan gebouwd, waarvan de giften der geloovigen door den eerwaarden heer Coene, militair aalmoezenier te Gent, voor een groot gedeelte bijeenverzameld, de kosten hebben moeten dekken.

Denderhauwen heeft ook eene vergrooing aan de kerk in evenredigheid met het getal parochianen bekomen.

Erpe, eene parochie bij Aalst, had alleen eene vervallene kerk. Den eerwaarden heer Mattheijs, Pastoor, is het gelukt eene geheel nieuwe kerk met drie beuken te doen opboeven, welke zeer schoon is en bij voortdurend de noodzakelijke inwendige ornamenten ontvangt.

Gendbrugge, een vierde ingang van de poorten van Gent, heeft deszelfs kerk door de zorgen van den Pastoor voor twee derde vergroot gezien.

Handelghem, eene kleine parochie in het land van Aalst, is aan de milddadigheid der inwoners het vergrooten der kerk en het opbouwen van een klokkentoren verschuldigd.

Ledeberg, eene gemeente van twee duizend zielen in de nabijheid van Gent had slechts eene kapel, gebouwd in 1791 door de abdy van St. Pieter, tijdens die voorstad weinig zielen telde; thans is het noodzakelijk geworden om dezelve te vergrooten. De provincie heeft 3000 en de staat 4,500 franken toegestaan. De overige fondsen, die meer dan 4000 franken beloopten, zullen uit particuliere bijdragen, hetzij der parochianen, hetzij van andere personen gevonden worden.

Leeuwerghem, eene parochie van 700 zielen, bij Aalst, heeft eene fraaije nieuwe kerk geëvenredigd naar de bevolking bekomen.

Leupeghem, bij Audenaerde, heeft eene geheel nieuwe kerk sedert 1831 gebouwd; de oude was in 1830 ingestort. Het gouvernement heeft daarin bijgedragen.

Meerdonk, eene nieuwe parochie heeft eene geheel nieuwe kerk met uitzondering van het koor bekomen die meestal door de zorgen van den Pastoor en de liefde giften der geloovigen is gebouwd.

Melle, eene groote schoone gemeente, bij Gent, had slechts eene zeer oude en kleine kerk. In het begin van den zomer is dezelve afgebroken en eene groote geheel nieuwe kerk is aangelegd. In weerwil van het aanzienlijk getal werklieden en de aankoudende zorgen van den Pastoor heeft men dezelve nog niet kunnen afwerken. Een der zijbeuken is genoegzaam klaar om Zondags daarin den dienst te kunnen verrigten.

Oostzeele, in het land van Aalst, heeft eene zeer schoone kerk, welke tien jaren geleden eerst is opgebouwd en kan derhalve bij deze statistieke opgave niet in aanmerking komen; doch deze parochie heeft sedert dien tijd een schoone kapel naast het klooster der Apostelinen voltooid.

Orroir heeft sedert een jaar eene schoone en vaste kerk, die den 5 October jl. door den Aalstpriester Sonnevile, broeder van den Pastoor, wiens zorgen tot dit goed werk veel hebben bijgebracht, is ingewijd geworden. De oude kerk is behouden gebleven en dient voor portaal, zoo dat de klokkentoren is kunnen blijven staan.

Renaix, heeft sedert de laatste jaren groote veranderingen aan de kerk gedaan.

Saffelaere, heeft thans een klooster voor zusters van liefde; korten tijd geleden is aldaar eene nieuwe kapel gebouwd.

Santbergen, had eene schoone doch te kleine kerk; dezelve is aan beide zijden aanmerkelijk vergroot geworden.

Steengelagan, is eene nieuwe parochie zamengesteld uit een gedeelte van het grondgebied van Basel, waartoe zij nog voor het burgerlijke behoort. Sedert 1833 is aldaar eene nieuwe slevige en prachtige kerk met drie beuken uit de milddadige giften der ingezetenen gebouwd.

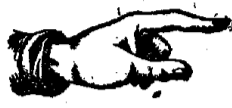
Schoonaerde, langs den ijzeren weg van Gent naar Termonde, heeft sedert 1832, insgelijks eene kerk met drie beuken gebouwd, welke door schoonheid en pracht de bewondering van een ieder tot zich trekt. Ook aan de liefdadigheid der ingezetenen en van den eerwaarden heer Vergaewen, Proost, is men dit gebouw verschuldigd.

Termonde, heeft bij het college en pensionaat, bestuurd door de nieuwe Congregatie der Priesters van de H. Maagd, eene smaakvolle en overheerlijke kapel die in 1836 is opgericht.

Worteghem, heeft thans eene der schoonste kerken, welke men ten platte land aantreft. Tien jaren geleden, hadden daaraan reeds groote veranderingen plaats, doch naderhand zijn er nog grootere gedaan, waaromtrent men den ijver van den eerwaarden heer Pastoor en den heere Burgemeester der plaats niet genoeg kan roemen.

Men telt derhalve buiten en behalve de kapellen in dit bisdom elf nieuwe kapellen. Meerdere zijn er waaraan men groote veranderingen en verbeteringen heeft toegebracht. Op dit oogenblik is men bezig met de werkzaamheden tot vergrooing der kerk van Leo Christi en voor het opbouwen eener geheel nieuwe kerk voor het Proostschap van La Pintie onder Nazareth.

BEKENDMAKINGEN.

MENAGERIE

VERMINDERING VAN HET ABONNEMENT.

De Ondergeteekende heeft de Eer te berigten dat het Abonnement is verminderd van 3 op 2 gulden, en dat niets zal nagelaten worden, om het geëerde publiek te voldoen.

BAD VAN DEN IJSBEER, voeding met levendige KIPPEN, EENDEN, en DUIVEN, als mede aan den S L A N G, zal men het gewone voedsel voorzatten. Dit wonderlijk Reptile blijft somtijds 8 weken, zonder voedsel te gebruiken.

Wij noodigen de Beminaars van de natuurlijke Historie uit, om van deze gelegenheid gebruik te maken.

H. MARTIN en Comp.

Une FAMILLE distinguée dans une Ville de la Gueldre en Hollande, demande pour le mois de Mai prochain, auprès de trois Enfans, une GOUVERNANTE de la Religion Catholique, muni de bons certificats, concernant son instruction, son caractère et sa moralité outre le Français, l'Histoire et la Géographie, on désirerait aussi l'enseignement par principes des langues Anglaise ou Allemande, la Musique, ou le dessin et les ouvrages d'utilité et d'agrément, on est prié de détailler ses conditions, et s'adresser par des lettres affranchies sous l'initiale X. au Bureau de cette Feuille.

Den 23 November fl. verheugde ik mij over de gelukkige verlossing mijner dierbare Echtgenootte MARIA PRINZEN, doch beden trof mij de droevigste slag mijns levens van haar voor altijd te moeten missen.

Na eene gelukkige Schietvereeniging van bijna vijf jaren, stierf zij zeer zacht, na voorzien te zijn van de H. H. Sacramenten, in den ouderdom van 35 jaren, mij natalende drie kinderen, te jong om dit zwaar verlies te beseffen.

Alle die haar braaf en deugzaam leven gekend hebben, kunnen gevoelen wat ik hieraan verliese, terwijl (in deze droevige omstandigheid), vrienden en bekenden, deze algemeene, ook als bijzondere kennisgeving gelieven aan te nemen.

Helmond den 12 December 1837.

F. W. VAN DER DUNGEN.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

Te Parijs waren de fondsen den 14 December genoteerd 5 pCt. 108; 3 pCt. 79,35; Nap. rent. 98,15; Sp. Ardoin 207, Port. 197; Rom L. 100 1/2.

Te Antwerpen waren den 15 December de fondsen genoteerd Belg. 101 1/4; O. Met. 105; Sp. Ard. 197; Nap. rent. 92; B. Tax. 39; Sicil. 90 1/2; Rom. L. 101 1/2; Braz. 97 1/4; 80 1/4. — Wisselk. op Amst. en Bett. 1/8 pCt. pr. kont.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

Zaterdag 16 December, ten vier ure.

Werk. schuld 2 1/2 pCt. 53 1/2. Kansh. f. 22 3/16, Amoy. Synd. 4 1/2 pCt. 93 1/4, Dito 3 1/2 pCt. 76 1/4, Handelsm. 172 1/4, f. 1/2, Ardoin a R 85 p. st. 20; Uitgestelde 6 1/2, Passive 4 1/2; Met. 5 pCt.

ERVEN EN SOCIETET

Van Zondag den 17 December (tenhalf vijf ure.)

Integr. 53 1/2, Kanshij. f. 22 1/2, Ardoin, 20.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN TE AMSTERDAM. Den 15 December 1837.

Laagste Koers ten		Hoogste Koers ten		Laagste Koers ten		Hoogste Koers ten	
koers.	4 1/2 ure.	koers.	4 1/2 ure.	koers.	4 1/2 ure.	koers.	4 1/2 ure.
Nederl. Werk. sch. 2 1/2 pCt.	53 1/2	PORTUGAL, Obl. te Lond.	5	PRUISSEN, dno 4 1/2 pCt.	50	PRUISSEN, dno 4 1/2 pCt.	50
Dito dito 3 pCt.	76 1/2	Dito dito 3 pCt.	3	Negon, Lond. 1830	4	PRUISSEN, dno 4 1/2 pCt.	50
Uitgestelde 3 pCt.	76 1/2	NAPLES, Cert. bij L. 1837	5	OOTEN, Aans. L. fl. 100	100	PRUISSEN, dno 4 1/2 pCt.	50
Kanshij. van dno 1837	22 3/16	Dito 3 pCt.	3	Dito dito fl. 250	250	PRUISSEN, dno 4 1/2 pCt.	50
Amoy. Synd. 4 1/2 pCt.	93 1/4	Nederl. Falconnet 5 pCt.	5	Metallick. L. 1837	400	PRUISSEN, dno 4 1/2 pCt.	50
Dito 3 1/2 pCt.	76 1/2	Leen te L. bij R. 1837	5	Dito te Lond. gen. 5	5	PRUISSEN, dno 4 1/2 pCt.	50
Handel. Maatschappij 4 1/2 pCt.	97 1/2	Randelen Tavoliere 5 pCt.	5	Dito te Lond. gen. 5	5	PRUISSEN, dno 4 1/2 pCt.	50
Nieuwe L. 4 1/2 pCt.	97 1/2	Dito te Parijs 3 pCt.	3	Wisselk. op Amst. en Bett.	1/8	PRUISSEN, dno 4 1/2 pCt.	50
O. L. Leening 4 pCt.	97 1/2	Russ. Obl. H. 1837	5	Wisselk. op Lond.	1/8	PRUISSEN, dno 4 1/2 pCt.	50
FRANK. Ins. Grootb. 3 pCt.	97 1/2	Dito 4 1/2 pCt.	5	Wisselk. op Brussel	1/8	PRUISSEN, dno 4 1/2 pCt.	50
FRANK. Ins. Kleinb. 3 pCt.	97 1/2	Cert. bij dno 1837	5	Wisselk. op Hamb.	1/8	PRUISSEN, dno 4 1/2 pCt.	50
SPANJ. L. bij Ard. 5 pCt.	97 1/2	Obligat. ten Londen 5 pCt.	5	Wisselk. op Antw.	1/8	PRUISSEN, dno 4 1/2 pCt.	50
Dito bij dno, onb. stuk 5 pCt.	97 1/2	Certificat. te Hamburg 5 pCt.	5	Wisselk. op Antw.	1/8	PRUISSEN, dno 4 1/2 pCt.	50
Fiscon. van L. 1837	97 1/2	Inschrijving in Assig. 6 pCt.	6	Wisselk. op Antw.	1/8	PRUISSEN, dno 4 1/2 pCt.	50
FRANSCHE Omgel. 4 pCt.	97 1/2	Certificaten van dno 6 pCt.	6	Wisselk. op Antw.	1/8	PRUISSEN, dno 4 1/2 pCt.	50
FRANSCHE Omgel. 4 pCt.	97 1/2	Pontificand. L. 1837	300	Wisselk. op Antw.	1/8	PRUISSEN, dno 4 1/2 pCt.	50
FRANSCHE Omgel. 4 pCt.	97 1/2	500		Wisselk. op Antw.	1/8	PRUISSEN, dno 4 1/2 pCt.	50